

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่” เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตที่นอนของท้องถิ่น การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร พื้นที่หมู่ 6 ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาการทำที่นอนของท้องถิ่น และสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างการวิจัยศึกษาข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคจากชาวบ้านในอำเภอสันป่าตอง จำนวน 260 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเมินผลผลิตภัณฑ์ที่นอนต้นแบบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการเย็บที่นอนในท้องถิ่นจำนวน 7 คน โดยกระบวนการทำวิจัยได้เริ่มต้นจากการเข้าพื้นที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้น ศึกษาสภาพแวดล้อมของชุมชน พบปะกับผู้นำชุมชน ศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน ค้นหากลุ่มคนที่มีความรู้และประสบการณ์ในการเย็บที่นอน ศึกษาความเป็นไปได้ในการทำวิจัยในพื้นที่ร่วมกับชาวบ้าน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนชาวบ้านร่วมทำวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วยการสำรวจ สัมภาษณ์ สันทนากลุ่ม และปฏิบัติการตัดเย็บที่นอนตามภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนเมือง (คนไทยวน) ในเป็นชุมชนเย็บที่นอนมาแต่อดีต แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาสังเคราะห์องค์ความรู้สรุปผลที่ได้จากการวิจัย มีดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำผลิตภัณฑ์ที่นอนนุ่นในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาการผลิตที่นอนในท้องถิ่น อำเภอสันป่าตองในชุมชนบ้านแม่กุ่ม ตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง พบว่า การผลิตที่นอนของชุมชนบ้านแม่กุ่ม วัสดุทำที่นอนเป็นผ้าฝ้ายทอมือ ทอลายตารางสีดำและแดงเท่ากัน มีขนาดของลายตารางประมาณ 1 นิ้ว รูปแบบที่นอนเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลักษณะของที่นอนเป็น 4 ท่อนเชื่อมต่อกันสามารถพับได้ เรียกว่า “ที่นอนพับ 4 ท่อน” ขอบด้านข้างสีแดง ขนาดความกว้างประมาณ 33 นิ้ว ความยาวประมาณ 75 นิ้ว ความหนาประมาณ 2 นิ้วครึ่ง ภาษาท้องถิ่นเรียกที่นอนว่า “สะลิ” ใส่ที่นอนยัดด้วยนุ่น ชาวบ้านเรียกนุ่น ว่า “จั่ว”

นอกจากนี้ยังมีที่นอนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สำหรับใช้เป็นที่นอนเอนกประสงค์ เรียกว่า “ผ้าแหลบ” พื้นผิวด้านหน้าของที่นอนเป็นรอยนูนลักษณะคล้ายกับรูปขนาดขนาดประมาณ 1 นิ้ว สำหรับการพกพาไปใช้ปูนอนในสถานที่ต่าง ๆ เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีความกว้างประมาณ 35 นิ้ว ความยาวประมาณ 62 นิ้ว เย็บเป็นลอนลูกฟูกเล็ก ๆ ยัดใส่ที่นอนด้วยนุ่น

กระบวนการการทำที่นอน ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การตีโยนุ่น คือ การแยกเส้นใยออกจากเมล็ดและแกน 2) การตัดเย็บที่นอน ชาวบ้านเรียกที่นอนที่ยังไม่ได้ยัดไส้ว่า “คราบสะลี” ใช้วิธีการเย็บตะเข็บด้วยมือ ที่นอนพับ 4 ตอน มีเย็บลิ้นเชื่อมต่อกันของที่นอน แต่ละตอน เย็บขอบด้านข้าง เว้นช่องไว้สำหรับยัดไส้ที่นอน 3) การยัดไส้ที่นอน นำไปยัดไส้ที่นอน ด้วยโยนุ่น ยัดเข้าไปในช่องที่ได้เปิดไว้ให้แน่นทั้งผืนเกิดลายนูนสวยงาม และ 4) การเย็บคัคลายที่นอน เป็นการเย็บด้วยมือปิดช่องที่เปิดไว้สำหรับยัดไส้ที่นอนและเย็บคัคลายขอบที่นอนโดยรอบให้สวยงาม และแข็งแรง

การใช้ที่นอนของชาวบ้านในอำเภอสันป่าตอง พบว่า ใช้สำหรับปูนอนในชีวิตประจำวัน เตรียมที่นอนสำรองเก็บไว้สำหรับรับแขก และใช้สำหรับพิธีกรรมตามงานประเพณีต่าง ๆ เช่น งานบวช งานศพ เป็นต้น

การดูแลรักษาที่นอน พบว่า มีพฤติกรรมการดูแลรักษาที่นอน ดังนี้

การนำที่นอนไปตากแดด ด้วยที่นอนมีขนาดไม่ใหญ่มาก น้ำหนักเบาพกไปตากแดด ได้ง่าย เมื่อตากแดดจนร้อนแล้วจะใช้ไม้ตีที่นอนเพื่อไล่ฝุ่น

2. พฤติกรรมของผู้บริโภคที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอสันป่าตอง

การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ได้แก่ การตระหนักถึงความต้องการ การค้นหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจบริโภค และการประเมินผลภายหลังการบริโภค

ผลการศึกษา พบว่า ชาวบ้านให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคอยู่ในระดับสำคัญมากในขั้นการประเมินทางเลือก ผู้บริโภคให้ความสำคัญมาก ซึ่งผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการใช้งานทนทานต่อการยุบตัว ที่นอนให้ความสบาย ไม่ปวดหลัง เนื้อผ้าใช้ทำที่นอนมีคุณภาพดี และวัสดุยัดไส้ยัดไส้ที่นอนมีคุณภาพดี ขั้นการตัดสินใจผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อคุณภาพมีคุณภาพดี เหมาะสมกับความต้องการใช้งาน คุณสมบัติของที่นอนตรงกับความต้องการใช้งาน และราคาอยู่ในงบประมาณที่ตั้งไว้ ความมีชื่อเสียงของผู้ผลิต รูปแบบที่นอนตรงกับความต้องการใช้งาน และความเป็นเอกลักษณ์ของที่นอนท้องถิ่น และในขั้นการประเมินผลหลังการบริโภค ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมเมื่อใช้แล้วพึงพอใจแนะนำผู้อื่นให้ซื้อใช้ตาม เมื่อใช้แล้วพึงพอใจกลับไปซื้อซ้ำ และเมื่อใช้แล้วไม่พึงพอใจแนะนำผู้อื่นไม่ให้ซื้อใช้ตาม

ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

- ผู้บริโภคที่มีอายุ ไม่เกิน 40 ปี ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับมาก สัดส่วนสูงกว่าผู้ที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

- ผู้บริโภคที่มีสถานภาพโสด ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับมาก สัดส่วนสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรส หย่าร้าง/หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

- ผู้บริโภคประกอบอาชีพ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน/ผู้บริหารธุรกิจเอกชน และเจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ/ค้าขาย ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

- ผู้บริโภคที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ไม่ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่นอน ส่วนผู้ที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

- ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรี ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับมาก ในสัดส่วนสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาในกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

3. การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอสันป่าตอง

การพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่นอนต้นแบบ จำนวน 3 รูปแบบ เป็นผลิตภัณฑ์ที่นอน ที่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใช้วัสดุจากธรรมชาติ ได้แก่

- 1) ผ้าตัวนอกใช้ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ
- 2) ใส่ที่นอนยัดด้วยนุ่น

3.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่นอน รูปแบบที่ 1 ผลิตภัณฑ์ที่นอน รูปแบบที่ 1 ได้แนวคิดจาก “ผ้าแหลบ” ซึ่งเป็นที่นอนที่ชาวบ้านพกพาไปใช้ปูนอนในสถานที่ต่าง ๆ และใช้ในพิธีกรรมตามประเพณีของท้องถิ่น วัสดุสำหรับใช้พัฒนาที่นอนเป็นผ้าฝ้ายย้อมคราม รูปแบบเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 36 นิ้ว ยาว 80 นิ้วหนา 1^{1/2} นิ้ว ลักษณะที่นอนเป็นลอนลูกกระนวด ขนาด 1^{1/2} นิ้ว สามารถม้วนเก็บได้ มีน้ำหนักประมาณ 6 กิโลกรัม ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก

3.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่นอน รูปแบบที่ 2 ได้แนวคิดจาก “ละลี้” ซึ่งเป็นที่นอนที่ชาวบ้านใช้ปูนอนในชีวิตประจำวัน วัสดุสำหรับใช้พัฒนาที่นอนเป็นผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ทอลายตารางที่ยังคงเอกลักษณ์ของลายทอผ้าสำหรับเย็บที่นอนของบ้านแม่กุ่ม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ปรับสีสันทันของลวดลายให้ดูสบายยิ่งขึ้นด้วยโทนสีฟ้าครามผสมผสานกับสีครีมและน้ำตาล ยัดใส่ที่นอนด้วยนุ่น รูปแบบเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง 36 นิ้ว ยาว 80 นิ้วหนา 2 นิ้ว ลักษณะที่นอน

เป็นพับ 4 ท่อน มีน้ำหนัก ประมาณ 8 กิโลกรัม ใช้งานได้เอนกประสงค์ สามารถพับเป็นเบาะนั่งพร้อมพนักพิง ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก

3.3 ผลลัพธ์ที่นอน รูปแบบที่ 3 ได้แนวคิดจาก “สะหลีหย่อง” ซึ่งเป็นที่นอนของกลุ่มชุมชนไทเงินในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคำว่า “สะหลีหย่อง” เป็นภาษาพูดของท้องถิ่น หมายถึง ที่นอนทำการเย็บผูกปมด้วยเชือกไว้เป็นช่วง ๆ เรียกว่า “การหย่องด้าย” เมื่อยัดไส้ที่นอนแล้วจะพองฟูขึ้นมาเป็นรูปสี่เหลี่ยม วัสดุสำหรับใช้พัฒนาที่นอนเป็นเศษผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติจากมะเกลือ ยัดไส้ที่นอนด้วยนุ่น รูปแบบที่นอนเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง 36 นิ้ว ยาว 80 นิ้วหนา 2 นิ้ว ใช้เทคนิคเย็บต่อเศษผ้าซ้อนตะเข็บไว้ด้านใน มีน้ำหนักประมาณ 7 กิโลกรัม ใช้งานได้เอนกประสงค์ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก

อภิปรายผล

ข้อค้นพบจากการวิจัย ได้นำมาอภิปรายผล ด้วยการเปรียบเทียบกับทฤษฎี และผลงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้แล้ว มีประเด็นอภิปรายที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดและผลการวิจัยเกี่ยวกับที่นอน ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ที่นอนตามภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มคนเมืองหรือ “คนไทยวน” มีรูปแบบเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยัดไส้ที่นอนด้วยไย่นุ่น เดียวกันกับที่นอนของกลุ่มคนไทยอง หรือคนไทเงิน ที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงกัน แต่มีการใช้สีสวดลายผ้าแตกต่างกันไปตามเอกลักษณ์ของกลุ่มชน และมีเทคนิควิธีการเย็บต่างกันทำให้พื้นผิวหน้าที่นอนแตกต่างกันออกไป ซึ่ง วิถี พานิชพันธ์, (2547: 83) ได้ศึกษารวบรวมรูปภาพที่นอนของกลุ่มคนไทลื้อ ตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พื้นผิวหน้าที่นอนเป็นรอยนูน คล้ายคลึงกับการศึกษาของโครงการพิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ล้านนา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, (2558) ได้รวบรวมรูปภาพที่นอนไทยอง และให้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบที่นอนเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างประมาณ 2 ฟุต ยาว 6 ฟุต หนา 3-4 นิ้ว ยัดด้วยนุ่นจนเต็มแน่น แล้วมีผ้าลายขีดด้วยฝ้ายสีดำแดง มาเย็บติดช่วงกลางของที่นอน ปลายด้านหนึ่งจะเย็บผ้าลายขีดไว้เป็นเครื่องหมายว่าเป็นด้านปลายเท้า ลักษณะของรอยนูนของที่นอนไทลื้อและไทยอง เกิดจากการมัดผูกปมด้าย ส่วนที่นอนของคนไทยวนในอำเภอสันป่าตองจากการศึกษาครั้งนี้หน้าที่นอนเป็นลูกกระนวดที่เกิดจากการเย็บสอดลั่นแทรกเข้าไประหว่างชั้นผ้า เมื่อยัดนุ่นเข้าไปแล้วจะไม่สามารถสั่นไหลได้อีก ทำให้ที่นอนมีความแข็งแรงทนทานต่อการยุบตัว วิถี พานิชพันธ์, (2547) ได้อธิบายว่า การใช้ผ้าแสดงออกถึงรูปแบบประเพณีและวัฒนธรรม ในแต่ละท้องถิ่นแม้จะอยู่ร่วมวัฒนธรรมเดียวกันอย่างวัฒนธรรมไท-ลาว การใช้ผ้าจะมีความแตกต่างกันได้ในกลุ่มวัฒนธรรมไท-ลาว เช่น ไทลื้อ ไทยวน ไทลาว ที่อาศัยอยู่ตามลุ่มแม่น้ำโขงก็เป็นกลุ่มชนร่วมวัฒนธรรมเดียวกัน วัฒนธรรมไท-ลาวให้ความสำคัญกับเครื่องนอนเป็นอย่างมาก ลักษณะของที่นอนในวัฒนธรรมไท-ลาว เป็นที่นอนผ้าฝ้ายทอยัดเนื้อในด้วยนุ่นจนแน่นเป็นรูปที่นอน ขนาดที่นอนสำหรับใช้นอนคนเดียว ซึ่งคนไทไม่นิยมนอนบนพื้นที่กว้างมากนัก ขนาดของที่

นอนจะสอดคล้องกับสัดส่วนของผู้ใช้ ลอนหรือลูกฟูกมีจำนวนคือ เช่น 19 หรือ 21 ลูก พับซ้อนกันได้ 3-4 ชั้น

1. พฤติกรรมการบริโภคของที่เป็นกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านในอำเภอสนป่าตอง พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการค้นหาข้อมูลในระดับปานกลาง ซึ่งผู้บริโภคให้ความสำคัญ ต่อการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ของผู้ผลิต และเครือข่ายสนทนออนไลน์ เฟสบุ๊ค น้อยกว่าการค้นหาข้อมูลรูปแบบอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริโภคซึ่งเป็นชาวบ้านมีความคุ้นเคยและผูกพันกันที่นอนนุ่มของท้องถิ่นมา ยาวนาน มีความมั่นใจในคุณภาพของที่นอนเป็นอย่างดีแล้ว ดังนั้นความจำเป็นในการค้นหาข้อมูล จากภายนอกจึงลดลง แต่มีประเด็นการสอบถามข้อมูลจากสมาชิกในครอบครัวที่ผู้บริโภค ให้ความสำคัญในระดับมาก แสดงถึงความเอาใจใส่ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันของสมาชิก ในครอบครัว ซึ่งเป็นจุดเด่นของครอบครัวในชุมชนอำเภอสนป่าตอง ที่สมาชิกในครอบครัวระบบ เครือญาติมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด

ผู้บริโภคให้ความสำคัญในการประเมินทางเลือกจากที่นอนใช้งานทนทานต่อการยุบตัว ที่นอนให้ความสบาย ไม่ปวดหลัง เนื้อผ้าใช้ทำที่นอนมีคุณภาพดี และวัสดุยัดไส้ที่นอนมีคุณภาพดี และการตัดสินใจบริโภคจากคุณภาพของที่นอนมีคุณภาพดีเหมาะสมกับความต้องการใช้งาน คุณสมบัติของที่นอนตรงกับความต้องการใช้งาน สอดคล้องกับการศึกษาของ สิริภัทร์ ศิริโท และ รังสรรค์ ปัทมรัตน์ (2560) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะผลิตภัณฑ์เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่นอน พบว่า ปัจจัยด้านความแข็งแรงทนทานของที่นอนเป็นปัจจัยที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมาเป็นการตัดเย็บที่นอนที่ดีไม่หลุดง่าย สามารถรองรับน้ำหนักได้ทุกส่วน ผู้บริโภคเห็นว่า โครงสร้างที่นอนที่มีความแข็งแรง มีผลต่ออายุการใช้งานของที่นอน สรุปได้ว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อ การบริโภคที่นอนจากคุณภาพของที่นอน นอกจากนี้ที่นอนนุ่มยังมีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน “ที่นอน” มผช.200/2546 กำหนดคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่นอนช่วยให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่น ซึ่งข้อกำหนดของ มผช. ได้กำหนดคุณลักษณะของที่นอนนุ่ม ไว้ว่า ที่นอนต้องมีความประณีต เรียบร้อย แข็งแรง ทนทาน ไม่หลุดลุ่ย รอยต่อไม่แยกออกจากกัน ไส้ที่นอนต้องแน่น สม่่าเสมอ ไม่เป็นก้อน ไม่มีวัสดุที่ทำให้เกิด อันตรายขณะใช้งาน นอกจากนี้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน “ที่นอนพิกนิก” มผช.613/2547 ได้ให้ ความหมายที่นอนพิกนิก คือ ผลิตภัณฑ์ที่นอนที่ได้จากการนำผ้ามาตัดเย็บประกอบ แล้วบรรจุด้วย โยโฟลีสเทอร์ นุ่น หรือเส้นใยที่เหมาะสม ไส้ที่นอนอาจติดแน่นหรือถอดประกอบได้ อาจนำวัสดุอื่น มาเย็บประกอบให้สามารถพกพาได้สะดวก คุณลักษณะทั่วไปที่ต้องการ คือ ที่นอนต้องมีความประณีต ฝักรต้องสม่ำเสมอไม่หลุดลุ่ย คงทน แน่นหนา รอยต่อไม่แยกออกจากกัน ไส้ที่นอนต้องแน่นสม่ำเสมอ ไม่เป็นก้อน หรือทำให้เสียรูปทรง ไม่มีวัสดุที่ทำให้เกิดอันตรายขณะใช้งาน

2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่นอนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในอำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่นอนต้นแบบ จำนวน 3 รูปแบบ เป็นผลิตภัณฑ์ที่นอน ที่มุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อมใช้วัสดุจากธรรมชาติ ได้แก่ 1) ผ้าตัวนอกใช้ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ และ

2) ไล่ที่นอนยัดด้วยนุ่น มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ชาวบ้านในอำเภอ สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ยังนิยมใช้ที่นอนนุ่น มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของที่นอนนุ่น อีกทั้งวัสดุ นุ่นในพื้นที่อำเภอสันป่าตอง ยังมีจำหน่าย และมีราคาถูกกว่า วัสดุยัดไล่ที่นอนประเภทอื่น ๆ

นอกจากนี้การนำผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มทอผ้ามาใช้ในการพัฒนา เป็นการสร้างเครือข่าย ของกลุ่มอาชีพในชุมชนให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ผลลัพธ์ที่ผลิตเน้นความเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม และให้มีการสูญเสียวัสดุเหลือทิ้งน้อยที่สุด โดยได้นำเอาเศษผ้ามาใช้เป็นผลลัพธ์ ที่นอนอีกหนึ่งรูปแบบ ซึ่งผลลัพธ์ที่นอนต้นแบบที่ได้พัฒนาขึ้นมีจุดเด่นในด้านวัสดุ และคุณสมบัติ ด้านความทนทานของผ้าฝ้าย และความทนทานต่อการยุบตัวของนุ่นที่เป็นวัสดุไล่ที่นอน ผลลัพธ์ ที่นอนต้นแบบ ชุมชนสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นสินค้ากลุ่มชุมชน และขอรับการรับรอง มาตรฐานเพื่อยกระดับให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ประเภท ที่นอน หรือ ที่นอนปิคนิค สร้างความ มั่นคงทางอาชีพและเสริมรายได้ให้แก่ครัวเรือน อีกทั้งยังรักษาภูมิปัญญาการทำที่นอนของชุมชนให้ ยั่งยืนสืบไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำงานวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. การนำองค์ความรู้การทำที่นอนของท้องถิ่นสู่การปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุน กิจกรรมที่มีการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน อันจะนำไปสู่การสืบทอดองค์ความรู้การทำที่นอน ท้องถิ่นไม่ให้สูญหาย อาจสามารถสร้างแหล่งเรียนรู้การทำที่นอนท้องถิ่นในชุมชนเพื่อเป็นแนวทาง ในการเผยแพร่องค์ความรู้การทำที่นอนท้องถิ่นได้
2. การต่อยอดพัฒนาผลลัพธ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน ภาครัฐ เป็นที่เลี้ยงให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการ ช่วยเติมเต็มความรู้ในส่วนที่ผู้ประกอบการยังไม่เข้มแข็ง เช่น การจัดทำแผนธุรกิจ การตลาด การออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ที่นอนของชุมชนในกลุ่ม วัฒนธรรมไทยที่หลากหลาย ซึ่งการวิจัยประเด็นเหล่านี้จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนา ภูมิปัญญาการทำที่นอนท้องถิ่น และแนวทางการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำที่นอนต่อไป
2. ควรมีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่นอน ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของ คนปัจจุบัน ที่เน้นความสะดวกสบาย ความมีสุขภาพดี การดูแลรักษาผลิตภัณฑ์ได้ง่าย